

Tale punkter til møde i den parlamentariske arbejdsgruppe om databeskyttelse den 26. august 2014

22. AUGUST 2014

Rikke Frank Jørgensen, forsker Ph.d.

Institut for Menneskerettigheder hilser retsudvalgets arbejde med databeskyttelse velkommen. Som fremhævet i instituttets årlige statusrapport er det vigtigt at få sat øget fokus på databeskyttelse i Danmark.

Beretningens opstilling af emner illustrerer den spændvidde i problemstillinger, som arbejdsgruppen skal forholde sig til. Problemstillinger der går langt dybere end Se & Hør sagen; og som grundlæggende er udtryk for, at emnet ikke hidtil har fået den fornødne opmærksomhed.

Et gennemdigitaliseret samfund som det danske fordrer et tilsvarende højt niveau af beskyttelse på såvel retligt, teknologisk som organisatorisk niveau. Det er vigtigt, at der tænkes i løsninger og strukturer, der kan sikre et højt niveau af databeskyttelse og informationssikkerhed i Danmark på længere sigt. Alternativt kan resultatet blive en stadig stigning i sikkerhedsbrud, identitetstyverier, lækager af personoplysninger, kommerciel udnyttelse af personoplysninger, og mangelfuld beskyttelse af den enkelte borgers retssikkerhed.

I det følgende fokuseres på tre ud af mange mulige indsatsområder, som instituttet anser som væsentlige.

En styrket indsats for informationssikkerhed og databeskyttelse

Et af de nuværende problemer er, at databeskyttelse og informationssikkerhed behandles som enten juridiske eller

tekniske emner, frakoblet hinanden. Hvis informationssikkerhed og databeskyttelse skal gennemsyre praksis i institutioner og virksomheder, kræver det et tæt samspil mellem retlige standarder, organisation og teknologisk løsning. Det kræver, at området opprioriteres politisk, og at det forankres med både teknisk, organisatorisk og juridisk kompetence og magt – hvad enten det er i form af en ressortminister, en ombudsmand på området eller en offentlig institution.

En samlet strategi for informationssikkerhed og databeskyttelse i den offentlige sektor

Aktuelt er man i gang med at kortlægge sikkerheden ved betalingskort, men dette arbejde kan ikke stå alene. Det er centralt, at man får en bredere undersøgelse af, hvordan man kan forbedre sikkerheden ved behandling af personoplysninger i den offentlige sektor. Som led i dette bør indgå en kritisk gennemgang af gældende regelsæt, analyse af interne og eksterne kontrolmekanismer - herunder behov for at styrke disse, samt forslag til privatlivsfremmende løsninger, der kan anvendes i den offentlige sektor. Arbejdet bør munde ud i en sammenhængende og tidssvarende strategi for området med pilotforsøg på centrale områder.

Privacy vurderinger og brug af privatlivsfremmende teknologier i offentlige IT projekter

Det er essentielt, at man i højere grad tænker retlige standarder og tekniske løsninger sammen. For eksempel at man laver *privacy vurderinger* (PIA) i forbindelse med opstart af alle nye offentlige IT projekter og lovforslag, der behandler persondata. Privacy vurderinger er ikke obligatoriske i Danmark, mens de har været fast praksis i lande som Canada i flere år.

Privacy vurderinger indebærer blandt andet en proportionalitetsvurdering, risikovurdering, angivelse af tekniske og organisatoriske forholdsregler, og sikkerhedsforanstaltninger ved påtænkte overførsler til tredjeland, mv.

Ligeledes skal privacy som en naturlig og obligatorisk komponent tænkes ind i forbindelse med design af nye IT systemer (såkaldt "*privacy by design*"). Offentlige IT projekter skal i langt højere grad gøre brug af *privatlivsfremmende teknologier*, både ved nye IT løsninger men også når man skal gentænke for eksempel CPR løsning eller Nem-id.

Særligt den canadiske model for privacy vurderinger kan tjene som inspiration for en dansk skabelon. Udgangspunktet er her, at man starter med en vurdering af, hvorvidt og i hvilke situationer identifikation af borgeren er nødvendig.

Instituttet vil foreslå, at man får privacy vurderinger indarbejdet som fast obligatorisk praksis i tilknytning til de ISO standarder (ISO27001) og den projektskabelon, som offentlige IT projekter skal følge. Samtidig vil instituttet foreslå, at man styrker kontrollen med, at offentlige IT projekter og deres leverandører efterlever de standarder for informationssikkerhed og databeskyttelse, der er foreskrevet i sikkerhedsbekendtgørelsen og ISO27001 standarden. Endelig bør man sikre, at privacy vurderinger udarbejdes i forbindelse med nye lovforslag på linje med analyse af miljømæssige eller økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Der henvises i øvrigt til instituttets årlige Statusrapport, hvor databeskyttelse er særskilt behandlet. Heri indgår også et afsnit om sociale medier og problemet med at kontrollere og håndhæve databeskyttelse overfor disse og andre internettjenester, der opsamler og videregiver personoplysninger om danske borgere.